

Syllabus modulu

7. Územní samospráva a finance

Lektor: Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.

Anotace modulu

Územní samospráva představuje významnou součást veřejné správy na regionální, lokální či místní úrovni. Jedná se o část veřejného sektoru stojícího nejbližší k občanům. Územní samosprávu je možné definovat jejím územím (geografické označení), na kterém žije společenství občanů a dochází ke správě věcí veřejných v daných zákonných omezeních. Územní samospráva za sebou má poměrně dlouhý historický vývoj a může obsahovat více úrovní. Česká republika má například dvě úrovně územní samosprávy (obsahující obce a kraje), ale existují i třístupňové územní samosprávy, jejichž zástupce je možné nalézt na příklad ve Francii, Itálii či Španělsku. Předpokladem existence územní samosprávy je legislativní aspekt (právní samostatnost a možnost rozhodování) a ekonomický aspekt (volnost v nakládání se svým majetkem, sestavení rozpočtu aj.). Územní samospráva je důsledkem decentralizace veřejné správy a aplikace principu subsidiarity s cílem naplňovat alokační efektivnost veřejné správy.

Témata modulu:

1. Veřejný sektor a veřejná správa
2. Regionální politika
3. Decentralizace a územní samospráva
4. Územní samospráva v ČR, vymezení, činnosti, orgány
5. Rozpočtová soustava a veřejný rozpočet

6. Rozpočet územní samosprávy
7. Management a marketing obcí, měst a krajů.
8. Financování vybraných odvětví veřejného sektoru
9. Spolupráce a partnerství veřejného a soukromého sektoru
10. Občanská participace

Cíl modulu:

Cílem modulu je představit aktuální teoretické i praktické aspekty územní samosprávy, veřejných financí a financování vybraných odvětví veřejného sektoru. Modul prezentuje základy ekonomie veřejného sektoru jak z pohledu reálně ekonomického, tak z pohledu finančního. Pozornost je soustředěna zejména na otázky zajišťování veřejných statků, řešení externalit, otázky efektivní a spravedlivé alokace v kontextu udržitelnosti a zajištění efektivního hospodaření a kvality života občanů. Důraz je kladen na problematiku rozpočtové soustavy ČR, na rozpočtové příjmy a výdaje. Důležitou součástí modulu je také otevřít diskusi nad otázkami udržitelnosti na úrovni obcí a zapojování veřejnosti do rozhodování na úrovni územní samosprávy.

Literatura

1. AGORA CE. (2016). Metodika participace aneb jak zapojit občany do rozhodování.
2. FRANK BOLD (2022). Zastupitelstvo obce a kraje: o čem rozhoduje a jak? <https://frankbold.org/poradna/fungovani-obci-a-uradu/organy-obce-a-kraje/organy-obce-a-kraje/rada/zastupitelstvo-obce-a-kraje-o-cem-rozhoduje-a-jak>
3. HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAYTOVÁ, Alena. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.
4. HEJDUKOVÁ, P., & Pokorný, J. (2020). *Veřejný sektor pro ekonomické a regionální geografy*. Západočeská univerzita v Plzni. ISBN 978-80-261-0980-8.
5. HEJDUKOVÁ, P., KOPP, J., HÁJEK, M., & VRABCOVÁ, P. (2022). *Ekonomie a management životního prostředí*. Západočeská univerzita v Plzni.
6. HOLMAN, Robert. *Ekonomie. Beckovy ekonomické učebnice*. Praha: C.H. Beck, 1999. ISBN 80-7179-255-1.
7. INSTITUT PRO VEŘEJNOU SPRÁVU PRAHA (2018). Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí. Ministerstvo vnitra.
8. JACKSON, P. M. a BROWN, C. V. *Ekonomie veřejného sektoru. Ekonomie (Eurolex Bohemia)*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. ISBN 80-86432-09-2.
9. JEŽEK, Jiří; RUMPEL, Petr a SLACH, Ondřej. *Marketingový management obcí, měst a regionů: manuál pro potřeby praxe*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2007. ISBN 9788073682941.
10. KOTLER, Philip a ARMSTRONG, Gary. *Marketing*. Praha: Grada, c2004. ISBN 80-247-0513-3.
11. KUTSCHERAUER, A. *Management regionů a obcí. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta*. 2014.
12. MMR. (2024). *Regionální rozvoj*. <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj>
13. MMR. (n. d.). *Participativní rozpočet*. <https://www.participativni-rozpocet.cz/>
14. MUSGRAVE, R. A., *The Theory of Public Finance*. 1959 McGraw-Hill.
15. NETOLICKÝ, M. (2013). *Rozpočty obcí v naší legislativě*. Dostupné z https://is.muni.cz/www/tolda/4716993/ROZPOCTY_OBCI_V_NASI_LEGISLATIVE_verze2.pdf

16. OCHRANA, František; PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Expert (Grada)*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
17. PAVLÁSEK, Vlastimil a HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice. 2., přeprac. vyd.* Plzeň: Nava, 2011. ISBN 978-80-7211-395-8.
18. PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti. Manažer*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5256-3.
19. PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
20. PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.
21. PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
22. POSPÍŠIL, P. *Organizace veřejné správy. 2021* Výukový materiál ppt.
23. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada)*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
24. PRŮCHA, Petr. *K otázkám organizace současné místní a regionální samosprávy*. In Dny práva - 2008 - Days of Law. Brno: MU, 2008, s. 1582 -1595. ISBN 978-80-210-4733-4.
25. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-29-3.
26. SEDMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. Wolters Kluwer ČR. 2015. ISBN 978-80-7478-968-7
27. SKOŘEPA, Ladislav; JEŽEK, Jiří a JEŽKOVÁ, Renáta. *Marketing měst a obcí*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2008. ISBN 978-80-86708-55-3.
28. STRECKOVÁ, Yvonne a MALÝ, Ivan. *Veřejná ekonomie: pro školu i praxi. Business books (Computer Press)*. Praha: Computer Press, 1998. ISBN 80-7226-112-6.
29. VARADZIN, F. *Veřejná ekonomika*. Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné. 2020.
30. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

31. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění.

32. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

**European School of
Business & Management SE**

Londýnská 376/57, 120 00 Praha 2
IČ: 29299306, DIČ: CZ29299306

☎ + 420 221 620 232   ✉ info@esbm.cz
☎ + 420 603 836 740   🌐 www.esbm.cz

Územní samospráva a finance

